

ZGODNJA

DANIČKA.

Katolišk cerkven list.

List 40.

V čertertik 5. kozoperska 1854.

Tečaj VII.

Faránam svete Ane na Gojzdu,
o priliki vpeljanja noviga duhorniga pastirja. Na kvalerno nedeljo, 24. kimovca 1854.

V cerkev dans vab'jo zvonovi Gojzane:
„Blizajte svete faráni se Ane!“
Ona je milo pri Bogu sprosila,
Fara duhovna je zopet dobila.

Z bivšim gospodam ste se poslovili,
Ste žalovali, se britko solzili;
Zdaj pa je škofova milost storila,
De je duhovna Vam zopet zvolila.

Spet per altarji Vaš mašnik mašuje,
Sleherna duša naj dans se raduje;
Čeda pastirja, ki ga je zgubila,
Druz'ga za njega je zopet dobila.

Zdaj pa prav radi u cerkev hodite,
Večkrat Bogá blagoslova prosite,
De bi beseda njegova rodila
Sáda obilno, in greha branila!

Zlast pa je treba prav pridno moliti,
Nov'ga duhovna resnično ljubiti;
Ana pa sveta se bo veselila,
Bógu faráne naslednje zročila!

Bl. Sušnik.

Bratam in sestram *šiviga roženkranca.*

1. 'Z verta rajskiga
So tri rožce presajene,
V sveti roženkranc vpletene
Od Marije na ta svet;
Jezus pa, Mariin cvet,
Daje rožcam rast.
2. Perva roža je
Kakor lil'ja srebro-bela
V zarji čistosti cvetela,
Kjer spočet je Jezus bil,
Od Marije se rodil,
Razveselil svet.
3. Druga roža je
Kakor kri lepo rudeča;
O ljubezen pregoreča!
Dal se je za nas vmorit',
Hotel rešnja kri prelit', —
Jezus, Božji Sin.
4. Tretja roža je
Kakor solnčnica rumena,
V svetim raji razcvetena; —
Kjer kraljuje Mati zdaj
S svojim Sinam vekomaj,
K sebi nas želi.
5. Lepših rožic ni
Od teh treh rožic Marije,
'Z njih nebeska zarja sije;
Jezus lep Mariin Sin
Jih izročil je v spomin
V roženkrancu nam.
6. Sveti roženkranc!
Radi bomo te molili
In Marijo prav častili; —
Bod' Marija naša mat',
Vsmiljen Jezus pa naš brat —
Zdaj in večni čas!
7. Beži, grešni svet,
Slovo hočem tebi dati,
Se v živ roženkranc vpisati.
Jez k Marii se podam,
Grem za ljubim Jezusam,
Svojim ženinam.
8. Ljubi Jezus moj!
Zegnaj te tri rožce svoje
Ino vsadi v serce moje;
Pokrat 'z njih mi krono daj
Per Marii v svetim raj',
Ljubi Jezus moj! J. Virk.

Katoliška cerkev na Turškim. A. V Evropi.

2) Sofija na meji Rumelije in Bulgarije, veliko mesto z več kakor 50.000 ljudmi. Tukaj je apostoljsko namestništvo za Bulgarijo. Vsih latin-skih katoličanov je komaj 6—8000. Kapucinar Andrej Kanova je zdaj njih škof in apost. namestnik. Ker tukaj, se posebno ob rusovsko-turški vojski, dolgo pastirja ni bilo in ker so odcepljeni Greki čez dalje huji zopervali, je bila katoliška srenja v veliki nevarnosti; ali misijon Ligvorjanov iz Dunaja je veliko k njenimu oživljenju perpomogel. Kjer je zdaj Sofija, je stalo nekdejno ilirsko mesto Šardika, znano zavoljo cerkveniga zbora l. 347, kteriga sta bila cesarja brata Konstanci (iz jutroviga) in Konstant (iz zahoda) sem poklicala. Od l. 1382 gospodarijo že tukaj Turki. V velikim mestu Filipopol-u je število katoličanov prav majhno.

3) Nikopol, škofija v Bulgarii, ki ima 2—3000 vernikov. Njih pastirji so franciskani in pasijonisti; škof Angelo Parsi je pasijonist. Pri tem mestu je bila prva huda bitva, ki so jo Ogri s Turki imeli. Sultan Bajac et I., tudi Ilderim-blisk imenovan, je bil s svojimi kervoželjnimi Turki sem prigromil. Cesar Sigismund je imel do 100.000 vojakov; 28. kimovca 1396 so se ti kristjani z neverniki zgrabili. Ali naglost 1000 francoskih vitezov, kteri so bili prehitro naprej udarili, je bila kriva, de je bila vojska zgubljena. 20.000 kristjanov je na bojiši mertvih obležalo, čez 10.000 so jih Turki polovili, kterih je Bajac et potlej vsak dan nekaj za kratek čas posekati ukazal. Ravno tako je tudi delal sultan Suleiman II. po Ogerskim. Anže Šiltberger, ki je bil iz Pajerskiga s svojim gospodam pri kersanski armadi, in pri Turkih 33 let vjet, je popisal obširno navade in grozovitosti tega neverniga ljudstva. —

Bulgarija, velika in rodovitna dežela, kjer čez 2 milijona ljudi živi, je okoli 680. leta sedanjji slavljanski rod dobila. Po vjetih Grekih, ktere so ajdovski Bulgarji v vojskah v svoje sela privlekli, jim je luč kersanske vere prvič prisijala. Tako je bil l. 813 adrianopoljski veliki škof Manuel v Bulgarijo prignan in ker je tam sv. vero učil, z drugimi kristjani vred umorjen. Bulgarji so dalje v drugi vojski minih Konstantina Kifarja v sužnost odpeljali; ali njih vojvoda Bogor je zgubil svojo sestro, ktero so Greki v Carigrad odpeljali. V l. 845 je bila greška cesarica Teodora z Bulgarji mir storila in pri ti priliki Bogorju vjeto sestro nazaj poslala proti temu, de on tudi vjetiga

miniha izpusti, kar se je tudi zgodilo. Ta bulgarska vojvodinja se je na carigraskim dvoru kersanske vere in brati naučila in tudi sv. kerst prejela. Močno je zdaj brata nagovarjala pustiti ajdovske sleparije; ali Bogor njim ves vdan in v strahu, kaj bojo podložni storili, dobre sestre ne sluša. Bog pošlje čez Bulgarje hudo lakot; v ti nadlogi je klical Bogor Boga kristjanov na pomoč, kakor nekdanj cesar Konstantin v vojski z Maksencijem in kralj Klodovik v vojski z Alemami; lakot je nehala in Bogor pa veliko njegovih podložnikov so prejeli l. 863 sv. kerst. Pravijo, da je tudi strašna podoba sodnjiga dne, katero je bil sv. Metodi zmalal, kralja, ki je bil po kerstu Mihael imenovan, nagnila, kersansko vero sprejeti. Ko namreč Bogor zvé, da Metodi malati zna, mu naroči v njegovi dvorani kaj strašniga zmalati, tako, da bo vsakiga groza obsla, kadar bo malanje vidil. Kadar je Metodi delo dokončal, pokliče kralja tisto pogledati. Namalana je bila poslednja sodba, Jezus Kristus, serditi sodnik, na veličastnim prestolu na oblaku, okoli njega trume sv. angeljev, na desni strani pravični polni blišave in časti, na levi grešniki blede, prepadeni, polni strahu čakajoči nesrečniga obsojenja, spodej hudiči, ostudne in strašne pošasti, vsi serditi z mnogim orodjem kaznovanja v rokah, in v dnu brezen, iz kteriga se je plamen valil. Ta podoba je Bogorja presunila, da se da Metodju podučiti in kerstiti. — Ker je Bogor zdaj vse Bulgarje hotel k kerstu prisiliti, se je vstaja unela; Bogor plane s križem na persih čez puntarje, jih premaga, in ukaže njih glavarje z otroci vred pomoriti. Ravno tistikrat je Focjevo razkolništvo Greke od edinosti rimske cerkve odtergalo, tako so bili tudi njih misionarji po Bulgarii v odcepljenje zapleteni. Ker so ti misionarji in mnogi krivoverci Bulgarjem to in to oznanovali, je Bogor v l. 865 papeža Nikolaja I. prosil mu škofov in duhovnov poslati. Papež usliši rad prošnjo kraljevo, pošlje mu škofa Pavla in Formosa z očetovskim pisanjem, v kterim mu perporoča biti pravičnemu, usmiljenimu do vsih, tudi do sužnikov in jetnikov. V treh letih so latinski mašniki spreobrnjenje Bulgarjev doversili. Ali Greki so Bulgarje vedno v svoj carigraski patriarhat prištevali; njih zvijače so storile, da so l. 870 rimski duhovni sramotljivo spojeni bili. Odslej so Bulgarji čez dalje bolj v odcepljenje zapleteni bili. V l. 971 so oni po nepopisljivi grozovitosti gerski podložniki postali. Bizantinski cesar Basili jih je skorej uničil, zakaj njih 15.000, ki jih je bil vjel, je ukazal oslepiti in take domu poslati! Bulgarski kralj Samuel je na to strahu umrl. Majhen čas so bili Bulgarji Ogram podložni. V l. 1203 je bulgarski kralj Kalo Joanik sebe in svoje kraljestvo papežu Innocencju III. podvergel in od njegoviga poslanca kronan bil. V l. 1205 se je ta Joanik bojeval z latinskim cesarjem Balduinom iz Carigrada in ga per Adrianopolu vjel. V zelezje vklejen je bil Balduin vlečen v Ternovo, poglavitno mesto Bulgarjev. Balduin je čez eno leto v terdi ječi; Joanikova žena ga moti, kakor nekdanj Putifarjeva Jožefa, v nesramni greh, ali zapstoj. Kakor Jožef on zaverne prestestno babo, ktera ga zdaj kakor nova Herodiada čerti. Ker so dalje Latinci v Carigradu iskali svojiga dobriga cesarja rešiti, ga ukaže Joanik iz ječe pervleči, mu roke in noge odsekati in ga z glavo naprej v neki prepad vrci! Tri dni je mož potlej še živel. Odslej je zgodovina Bulgarjev neprenehana veriga vednih prekucij in morij na dvoru, do-

kler niso (l. 1396) pod terdi jarm Turkov padli, pod kterim še zdaj zdihujejo. — Strašne so bile morije, požiganja, ropi in nesramnosti, ki so jih l. 1842—44 Turki nad ubogimi bulgarskimi kristjani okoli Leskovca in drugot vganjali. V. Sežun.

Popis vsakdanje službe Božje v Jeruzalemskim tempelnu po babilonski sužnosti.

(Konec.)

Kadar je bilo že vse jagnje na gromado položeno, je drug duhovnik vzel nekervav zgorej popisani dar, ga osolil, mu pridjal kadila, in ga eno polno pest v ogenj vergel; kar mu je ostalo, je bilo njegovo. — Za njim je šel zopet drug duhovnik na altar, ki je nesel dar velikiga duhovnika, to je, dvanajst opresnih hlebov, ki jih je s solijo potresel in na ogenj vergel. — Na zadnje je prišel še en duhovnik z darivnim vinam; on stopi na altar, in izlije vino v eno tam stoječo podolgato sreberno posodo, katera je pa od zdolej luknjo imela, skozi katero je vino doli v votli vogal altarjev in po njem pod altar teklo, in se od tod v potok Kidron zgubovalo.

Sadaj je dvanajst levitov gosti začelo in prepevati, in dva duhovnika sta trobentala; prepevali pa so vsaki dan pri tej priložnosti naj manj en psalm, in so si zraven godli. — Kadar so tudi godci in pevel prejenjali, je en duhovnik vse pričujoče blagoslovil z besedami, ki so bile za to v Mojzesovi postavi odločene, in s tem je bila sklenjena juterna služba Božja, pri kateri so bili pričujoči, kakor je bilo že od konca povedano, starasini kot namestniki ljudstva, in pa zmed Izraelcov vsi tisti, ki so hotli zraven priti.

Kadar so se imele opravljati še druge daritve, ki so jih drugi ali iz dolžnosti, ali pa iz zgolj po- božnosti prinašati hotli, ali pa, kadar so se prazniki praznovali, ob katerih se je mnogo žival poklalo in darovalo, se je to godilo vselej se le po doveršeni vsakdanji juterni službi Božji.

Večerna služba Božja.

Mojzesova postava je velela, da se ima drugo enoletno jagnje ravno tako, kakor vsako jutro, tudi vsaki dan med dvema večerama darovati. Po besedah svetiga pisma ni določeno, kaj se ima prav za prav razumeti pod besedami: med dvema večerama. Izraelski učenci pa razlagajo te besede po ustmenim sporočilu tako le: Oni ločijo dolgi večer (minhá gedolá) od kratkiga večera (minhá ketana). Dolgi večer se začne pol ure popoldne, to je, po našim o poli ene, ker se takrat solnce že proti zahodu obrača, in senco proti izhodu meče. Mali ali kratki večer se začne o poli deveti uri dneva, to je, po našim o poli štirih popoldne, in terpi noter do solnčniga zapada. Čas torej med dvema večerama je od poli ene popoldne do solnčniga zahoda, in ob tem času se je mogla opraviti večerna daritve. Po ustmenim sporočilu pa se vé, da se je večerna služba Božja vsaki dan v Jeruzalemskim tempelnu opravljala ob deseti uri dneva, to je med tremi in štirimi popoldne; zatorej Judje še dan današnji, ko nimajo več ne tempelna ne altarja, svoje večerne molitve po svojih shodnicah opravljajo o tem času.

Večerna služba Božja se je z ravno tistimi obredi opravljala, kakor juterna, to je naj pred

se je počistil altar, potem so se derva na altar prinesle, in prižgale, potem se je zaklalo enoletno jagnje, in njegova kriškropila; potem se je na altarju sežgalo jagnje, se je pridjal še nekervavi dar; in kadilo se je tudi ravno tako prižgalo, kakor zjutrej, kakor je bilo že zgoraj popisano.

Sedem lampic so na velikim zlatim svečniku prižgali, da so celo noč do drugiga jutra gorele.

Večerni dar je gorel pri zmerilim ognju na altarju žgavnih darov celo noč do drugiga dne. Precej po solnčnem zahodu so molili tisto že zgoraj pohvaljeno molitev: Poslušaj Izrael itd. in potem so pristavili še druge večerne molitve.

Leviti so sadaj posode čistili in vsako na svoje mesto stavili za službo Božjo prihodnjiga dne. Potem so oni, kakor tudi duhovniki in starašini se v dvorano Mokèd podali in čakali na prihod tistih, ki so imeli prihodnji dan vse to opravljati, kjer se je zopet po versti vse tako godilo, kakor smo že od konca povedali.

Vsakdanja služba Božja se je na ta način vedno opravljala zjutrej in zvečer, tudi ob sabotah in praznikih, ob katerih se je samo več daritev prinašalo, in po raznosti praznikov tudi še več drugih obredov in ceremonij pristavljalo. S.

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Iz Hartuma od 30. mal. serpana piše rokodelec Klančnik, da so gospod provikar pred svojim odhodom z Gondokoro deset ljudi kerstili; v kratkim času pa, ako Bog sročè da, so upa, da jih bo kacic devetdeset keršonih. — Tam gori ni zdaj sicer nobeniga duhovna, ker sta dva umerla, g. Mozgan je že poprej k drugimu narodu bil šel, upati je pa, da bodo gosp. provikar, prej ko moč, to misionško mesto s pastirji preskerbelli, zlasti ker se je s keršovanjem že koršanska občina začela. O Bog daj svoj blagoslov! — Gospod misionar Gostner pohvali Klančnika kakor posebno pridniga in zvestiga misionškiga družnika. Sam od sebe pravi, da je ves obsut z opravili, ker zraven drugih opravil ima tudi po dvé uri na dan šolo, odkar je gosp. Haller umerl.

Iz Gorice 30. sept. 8. — „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ — S temi besedami začnem današnji nastavek, ravno tako, kakor je blagi mož po volji Božji, sloveči Stöger, naše svete duhovne vaje 25. t. m. septembra ob petih popoldne začel, ker mislim od teh svetih vaj saj nekaj v kratkem povedati, akoravno želim, da bi tudi kateri drugi od njih v ljubo Danico pisal, ki zamore zgovorniški, lepši in prijetniši govoriti in pisati, kakor jaz.

Kakor je bilo uže v tem listu povedano, smo duhovno vaje za nas duhovne letos v tej škofiji v prvič imeli. Vsaka nova reč zbuja radovednost ljudi, in vzrokuje marsikaj govorjenja, tako tudi te naše svete vaje. Eni so jih grajali, in prejden so vodili, kaj so in kaj iz njih pride, so zančljivo od njih govorili; drugi so jih do nebes povzdigovali; oni so se jih balli, drugi so se jih veselili. To pa ni nič noviga, saj je z vsako novo rečjo taka. Naj več pa je vzrok tem govoricam dajalo to, da so imajo vaje v nemškem in v talijanskem jeziku ob onem času, v oni hiši (v semeniški) imeti. Ball so se mnogi namreč, da bi to ne delalo kako zmešnjavo itd. ali sadaj meromo reči, da je zadosti v rodu vse se godilo.

Ko je napočil 25. dan mesca septembra, je bila Gorica polna duhovnov, ki so iz vsih krajev v mesto vrolil se svetih vaj vdeležiti. Dva častita očeta iz Je-

zusoviga roda, dobro znani Stöger, nemec, in pa Spanger, lah iz Benetk, sta bila uže v saboto večer tukaj, in stanovala v tukajšnem semeniški. Šlo se je domačih duhovnov, to je iz vse Goriške škofije, sto osem in dvajset, en sam je bil vnanj, in sicer iz Ljubljane, ki je želel tudi slavniga Stögerja slišati.

Svete vaje so se začele toraj ravno tisti dan (25. septembra) popoldne ob petih. Na dano znamenje z zvonom so se vsi šli v lepi semeniški kapeli, sveto Rošnje Telo se je izpostavilo, in odpela se je najpred na glas posem veni creator (t. j. „pridi sveti Duh“) in potem je bil dan sveti žegen. Na to so pročast. gosp. Avguštin baron Kodeli, tukajšni prost in začasni oskerbnik naše škofije, svete vaje pričeli s posebnim latinskim ogovorom do vsih pričujočih duhovnov, v katerem so omenili, zakaj posebno so nam to dobroto naklonili, ter nas opominjali, naj se svetih vaj goreče in s pripravljenim srcem vdeležimo. Oni sami so tudi ves čas z nami bili, in svete vaje z nami vred opravljali. Kar nas je umelo nemški jezik, smo večidel se podali v semeniško molitvarnico (oratori), in bilo nas je osemdeset, ali še kaj več. Gotovo ne morem reči, koliko, ker so nekteri, ki umejo oba jezika, enkrat O. Stögerja, enkrat pa O. Spangerja poslušat hodili. Tu so častiti oče Stöger v prvič našim srcem govorili in koj nas vse za svete vaje še bolj uneli. Vsi drugi, nekaj čez štirdeset jih je bilo, so se pa podali v muzej (Studierzimmer), ki je bil v ta namen nekako spremenjen v kapelo, kjer so častiti oče Spanger Laham govorili. Ob sedmih potem smo večerjali tudi vsi skupej v semeniški obednici, in po večerji smo šli počastit presveto Rošnje Telo v kapelo; ob osemih zvečer smo imeli večerne molitve in potem v kapeli lavretanske litanije Matere Božje. Tak je bil začetek. Ob devetih zvečer smo se podali počivat. Mestni duhovni, ki so se svetih vaj vdeleževali, so hodili vsaki večer domú spat, in so vsako jutro o polni šestih uže zopet pri nas bili, in potem ves čas do devete ure zvečer pri nas ostali.

Tri sledeče dni, 26. 27. in 28. septembra, smo zjutraj ob petih vstajali, o polni šestih smo juterno molitvo imeli, potem pa promišlovanje, in svete maše z izpostavljenim presvetim zakramentam, ktere so tukajšni duhovni vodnik (špiritual) brali, in po maši sv. žegen; ob osemih zajterk; ob dovetih smo vsi skupej v dve versti ali v dva kora razdeljeni v kapeli male ure (horas minoras) molili, in koj potem (o polni desetih) je bilo drugo promišlovanje. Malo prejden je poldan zvonilo, smo se zopet vsi v kapeli shajali ad examen particulare; potem je bilo kosilo, pri katerem so je ves čas kaj bralo; namreč na leco za to napravljeno v obednici je šel eden pričujočih duhovnov, in je obedvajočim bral eno poglavje iz svetiga pisma, in sicer iz apostolskiga djanja, potem pa iz življenja svetiga Tomaža iz Vilanove, se vé da v latinskem jeziku, kteriga ediniga so vsi pričujoči umeli; tudi se vé, da smo ves čas vsi tiho molčali, od 25. septembra popoldne, ko so se začele svete vaje, notar do 29. ravno tega mesca septembra, ko so bile srečno sklenjene. Tudi pri večerji so je vcelej ravno tako, kakor pri kosilu, bralo. — Po kosilu smo šli vsi skupej v kapelo počastit sveto Rošnje Telo zaperte v tabernakelnu. Ob dveh popoldne smo v kapeli molili vsi skupej večernice in kompletori ravno tako, kakor male ure pred poldnem, potem pa smo zopet posebno promišlovanje poslušali. O polni petih smo ravno tako molili juternice in hvalnice, potem pa je bilo zopet promišlovanje; ob sedmih večerja, počestjenje svetiga Rošnjiga Telesa, ob osemih večerne molitve, kako branje ali kratko podučenje, pa litanije Matere Božje in žegen s presvetim Rošnjim Telesom. Tako je bilo vsaki dan. — Prejden smo zvečer kapelo zapustili, in se spat

podali, smo vselej še en malo v nji postajali, pa kaj maliga zapeli in sicer v talijanskem jeziku. Prva dva večera smo peli po dva odstavka prelepe in tod sploh znane spokorne pesmi: „Pace mio Dio“, tretji večer nekaj drugih kratkih, ravno tako lepih pesmic, četrti večer pa psalm: „Lauda Jeruzalem Dominum“. Tu ne morem zamolčati ene stvarice, ktera očitno kaže, da je vendar še nekaj pobožniga duha v naših mestnjanih. Ravno pri semeniški kapeli, kjer smo mi te pesmi prepevali, je unkray ulice gostivnica z vertam. V tem vertu so se uže dva cela mesca komedije igrale, k katerim so naši Goričani trupla hodili. Tudi te dni naših svetih vaj se nam nasproti godci cvilili, in so se komedije imele; ali kaj se zgodi? Ravno se komedija poslušali, ko na enkrat v naši kapeli iz sto in več moških ust dobro znana spokorna pesem Pace mio Dio zagromi. To slišati so mnogi, ki so bili pri komedii, komedijantom pločó obrnili, se proti kapeli obrnili, in deloma se tudi odkrili in pobožno in tiho naše petje poslušali.

Premišlovanja je vodil častiti oče Stöger v tako lepem, čistem, mičnem jeziku, da ga je vsakdo z naj večim veseljem in serčno zadovoljnostjo poslušal. Je pa tudi mož, ki vé pot najti do sere svojih poslušavcov; tako nam je govoril od večnih resnic naše svete vere, od namena našiga, od dolžnost duhovnov itd., da nisim bil jaz sam, kterimu so se mnogokrat po licih obilno solze vdérale. Po večernicah je pa vsaki dan enkrat zbranim duhovnam govoril krepke besede v nemškem jeziku tukajšni duhovni vodnik, dr. Dominik Kastelani, čigar posebno dva poslednja ogovora sta dokaj dopadla. Dne 27. in 28. septembra so spovedniki, namreč nekaj v to namenjenih fajmoštrov, potem neki kapucinarji in franciščani v spovednicah sedeli, in naše spovedi poslušali. In ko je 29. dan sept. napočil, smo v duhu ponovljeni in oveseljeni svete vaje sklenili z navadnimi juternimi molitvami, poslednjim premišlovanjem od neskončne ljubezni Božje do nas, in s sv. mašo, ktero so takrat brali prečastiti gospod proš, pri kateri smo vsi k svetimu obhajilu pristopili. Po sveti maši so preč. gosp. proš zopet v latinskem jeziku vsim govorili, kar jih je tako omečilo, da proti koncu ogovora skoraj več niso mogli z besedo naprej in da so se jim solze vderle. Sveto Rečnje Telo je bilo potem izpostavljeno, zadonelo je veselo „Te Deum“ iz naših vsih ust, molili smo molitve v zadobljenje odpustkov, in s svetim žegnam je bilo sveto opravilo končano. Nobeniga ni bilo med vsimi, da bi ne bil popolnoma zadovoljin, vsi niso mogli dovolj prehvaliti svetih vaj, in vsi so šli potolaženi in oveseljeni. Bogu hvalo daje, na svoj dom k svojim ljubim ovčicam. — Ali prejden so se domu razšli, so še kaj razveselivniga slišali. Pri zajterku namreč so ta dan naš blagi proš vsim pričujočim zopet sadaj v talijanskem jeziku spregovorili, vsim pričujočim na znanje dali svojo zadovoljnost in veselje, da so radi in v tolikem številu k svetim vajam se snidili; potem pa so jim priporočili dve reči: prvič, da bi se nepozabljivimu Francišku Ksaverju, našimu ranjkimu škofu, spodoben spominek na njegovem grobu postavil; drugič, da bi se z Božjo pomočjo tudi pri nas Seminarium puerorum ustanovil, kakor jih po Talijanskem sploh imajo, in tudi uže po Nemškem, in kakor se je v novejših časih Alojzjeviše v bližnji Ljubljani napravilo. Obe stvari priporočene ste gotovo, da tako rečem, vzete iz sereca vsih pričujočih, in ne dvomimo, da bomo še tudi to veselje doživeli, tako napravo skoraj imeti. —

Razgled po keršanskim svetu.

V god svetiga imena Marije je bila v Sluknovim na Pemskim odraščena judinja iz Ogerskiga slovesno keršena.

Francoski vojaki so na Turškim za kolero bolnim tovaršem tako lepo stregli, do jih je viši poveljnik S. Arnaud usmiljenim sestram primeril.

Iz Neapola se naznanja, do so ondodni viši škof, prečastiti kardinal Riario Sforza, od svetliga kralja red sv. Januarja prejeli, ker so za kolero bolnim v dušnih in telesnih potrebah z nar večim zatajevanjem samiga sebo pomagali, tako do so v ta namen še sreberne posode poprodali in na nepremakljivo blago denarjev si posodili. Do 6. km. je kolera v tem mestu že 13.000 ljudi pobrala. Ravno tako huda je v Sicilii, posebno v Palermu in Mesini. V poslednjim mestu leže bolniki po hišah in ulicah zapušeni, lekarji in zdravniki so jo pobegnili, kakor pripovedujejo. V Palermu so pa mestnjani iz vsih stanov bolnikom stregli in lepe zglede keršanske ljubezni in posebne serčnosti dajali.

Kar letošnjo prekucijo na Španjolskim zadeva, časnik „Volkshalle“ to misli ima: Prekuciji svoje divje rovarstvo s tem lepšajo, do pravijo, do jih je zatóranje ljudstva, slabo stanje deržavniga premoženja, progrošno življenje dvornikov, samovlastno vladanje ministrov k temu primoralo; če se pa vse prav natanko pregleda, so mora spoznati, do jih je le samopridnost, hlepenje po vladanji in — sovraštvo do svete katoliške cerkve k divjanju prignalo, ktera se je poslednje leta na Španjolskim zopet nekoliko opomogla, tako do so še Jezuiti smeli v to deželo so verniti — nar veči strah zmed vsih strahov! Od tod tolika jeza Božjih sovražnikov! Do je prekucijo Espartero napravil, ni dvomiti; vsi drugi so bili vedama ali nevedama njegovo orodje, kakor jo Espartero sam, desiravno nevedama, orodje roko, ki dalje sega in noče jenjati, dokler še kakšen altar stoji in še kakšen kralj na prestolu sedi. Kdo pa do je Espartero, kar cerkev zadeva, nam je znano, — on jo živa podoba cerkveniga ropa in cerkveniga sovraštva. Sveta cerkev mora na nar hujši terpljenje pripravljena biti. Pa sej še živi On, ki so mu morje in vetrovi pokorni!

Premembe duhovšine.

V Ljubljanski škofii. Gosp. Matija Košak, Časčki podfajmošter, je privoljenje dobil, v pokoj se podati. — Namesto bolniga gosp. Jan. Müller-ja pride v Metliko za kaplana gosp. And. Andolšek, novoposvečeni mašnik. — V duhovšine so sprejeti: Jož. Buh iz Lučen, Luk. Hiti iz Soderšice, Mart. Indof iz Vac, Ant. Kerčon iz Šmarje, Mih. Kotnik iz Verhnike, Frid. od Premerstein iz Ljubljane, Jan. Projič iz Staro Loke, Emanuel Rehn iz Visnje Gore, Ant. Rozman iz Ljubniga, Lor. Rozman iz Senčurja, Jan. Zagoda iz Godoviča, Henr. Zagorjan iz Postojne, Jan. Smuc iz Vipave, Jan. Teran iz Dupelj, Andr. Vole iz Kranjske Gore.

V Sekovski škofii. Kaplanje so dobili sledeči novoposvečeni mašniki: Vinc. Bierbaum v Eisenzeru, Jož. Erber v Krieglachu, Jan. Hartner v Sentjurji, Jož. Hoebeurich v Pürgu, Kar. Stanek v Srednji Vasi. — Prestavljeni so gosp. kaplani: Jož. Mandl v Murau, Mih. Reinbrecht v Wartberg, Matija Florianer v Sempeter, Ant. Steiner v Baernegg, Matija Grassler v Hieflau, Lud. Dietrich v Sentlorenč, V. Hüpf v Stainz, Kar. Kral v Langenwald, Jož. Fröhlich v Rottenmann, Jan. Gaicher v Knittelfeld; g. Jan. Fellner se je zavoljo boleznj v počivanje podal; g. Fr. Koffer pride za duhovniga pastirja k polku cesarja Nikolaja št. 5; g. And. Gschirts, oskerbnik v Prolebu, za kaplana v Ljubno, g. katehet Jan. Winter za podfajmoštra v Proleb, gosp. kaplan Mih. Dürfler za vikarja v Pichl; gosp. Jak. Weissenboeck, oskerbnik v Durrachu, ostane tam za vikarja.